

Machinjio haya ya kuku yadhhibitiwe

DAR ES SALAAM

NA MWANDISHI WETU

Kwa watumiaji wa Barabara ya Morogoro wanaotoka maeneo ya Ubungo, Mbezi, Kimara na Sinza kuelekea mjini watalifahamu hili ninaloliandika sasa.

Kuna kero ambayo haijasemwa na sijui ni kwa nini haisemwi! Ni uchafuzi wa hali ya hewa uliopo Shekilango na Manzese.

Maeneo haya yana masoko madogo ambayo hutumiwa zaidi na wauzaji wa nyama ya kuku; kuna machinjio yasiyo rasmi ya kuku Shekilango na Manzese.

Machinjio haya ama ni ya kienyeji au yametelekezwa na mamlaka husika za Manispaa ya Ubungo. Ndiyo. Masoko yote mawili yapo ndani ya Manispaa ya Ubungo.

Ukipita maeneo haya iwe asubuhi, mchana au jioni, utakumbana na harufu kali inayokera kweli kweli. Utashangaa watu wanaoishi maeneo hayo wanaivumiliaje?

Binafsi sijawahi kuyatembelea machinjio hayo, lakini kwa harufu tu unayoipata ukiwa barabarani ni ishara ya uchafu uliokubuhu katika maeneo hayo.

Maswali yanayozunguka kichwani kwangu ni je, maofisa wa afya wa masoko hayo wanafanya kazi gani? Maofisa wa manispaa nao hawaoni sababu ya kukomesha na kuuondoa kabisa uchafu huu?

Pale Shekilango nyuma ya 'petrol station' nje ya soko, utawakuta 'wachinjaji' wakiwa katika mavazi yao meupe wakisubiri wateja wanaonunua kuku.

Hata mavazi yao tu yanaonyesha aina ya machinjio wanakofanyia kazi. Ni mavazi meupe, lakini kwa hakika rangi hiyo nyeupe ni kama inapotea! Yamebadiika rangi kutokana na damu

iliyogandamana. Ndiyo sare ya kazi hiyo. Wenyewe wala hawaitamini.

Sina uhakika kama mavazi hayo hayanuki! Ila nina uhakika kwamba huwa hawaendi nayo nyumbani. Lazima wanayaacha hapo hapo Shekilango.

Huwezi kwenda nyumbani na mavazi yale na kupita mitaani bila watu kukushangaa.

Lakini hayo ni kwa wachinjaji hao. Kwa ujumla huduma wanayoitoa kwa wananchi ni muhimu sana. Kuku ni miongoni mwa nyama inayoliwa kwa wingi zaidi mijini.

Kuwapo kwao ni muhimu kwa kuwa si kila mtu anaweza kuchinja kuku. Si kila mtu ana nafasi au muda wa kunyonyoa kuku. Si kila mtu anaweza kumpasua na kumuandaa kuku tayari kwa kuliwa.

Haya ndiyo maisha ya mjini. Kila kitu kinapaswa kuandaliwa kwa ajili ya matumizi. Toa fedha, pata huduma. Huduma ya kuchinjiwa kuku na kuandaliwa inapatikana Shekilango na Manzese.

Lakini kwa nini wenye ofisi hizi wanashindwa kutunza mazingira na kuboresha huduma yao? Hili linashangaza kwa namna fulani.

Kwa nini wanakubali kufanya kazi katika mazingira machafu yenye harufu kali na mbaya namna hiyo? Kwa nini wanageuka kuwa kero kwa watu wanaopita maeneo hayo na wao hawajali?

Hapana. Ipo sababu ya kudhibiti hali hii na mwenye mamlaka ya kufanya hivyo ni Manispaa ya Ubungo pamoja na Idara ya Afya.

Kama wenyewe wameshindwa kufanya hivyo, basi muda umewadia sasa kuwalazimisha. Manispaa iingilie kati na kutengeneza machinjio ya kisasa ambayo itaondoa uchafu kwa urahisi, hivyo kudhibiti harufu hiyo.

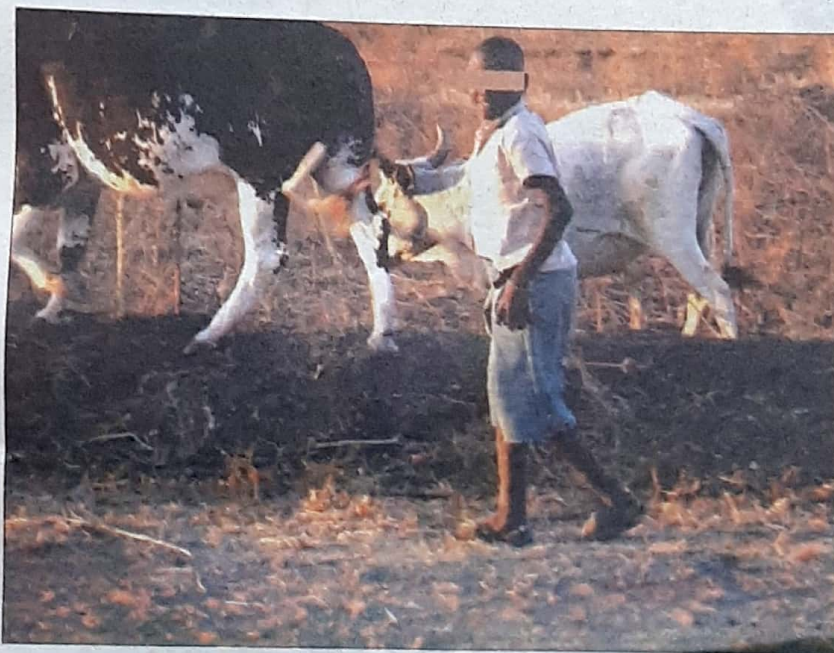
Manispaa inaweza kwa kuwa hukusanya kodi kila leo. Itengeneze machinjio na kutoza kiwango fulani kufidia ujenzi wake.

0679 336 491

ELIMU
NA HAPPY SEVERINE, MEATU

Wafugaji 'mnafeli hapo'

■ Kisa kuwakatisha watoto masomo, kuhamia kusaka malisho

Mtoto na mwanamama wakiwa kwenye nyendo za ufugaji. Picha zote: MTANDAO.

MTINDO wa maisha ya kuhama kila wakati miongoni mwa wafugaji mkoani Simiyu, umekuwa ni kikwazo kinachowanyima mamia ya watoto haki ya kupata elimu licha ya serikali kugharamia huduma hiyo.

Mathalani, wilayani Meatu kuhama huko kunasababisha watoto wengi wenye umri wa kuanzia miaka mitano hadi 13 wa familia za wafugaji kushindwa kwenda shule.

Hayo yalielezwa na Mtendaji wa Kata ya Mwamanimba, Charles Manota, wakati wa mahojiano na Nipashe na kuongeza kuwa sababu kubwa zinafanya wananchi kuhama hama kila mwaka ni kusaka malisho ya mifugo na hali huwa mbaya msimu wa ukame.

Anasema ukame unaoikumba wilaya hiyo na kufanya watoto wengi kuondoka na walezi au wazazi wao na kukosa muda kwenda shule.

Anasema wananchi hao wanapohama na kwenda mikoa mingine ya Rukwa, Katavi na Morogoro kutafuta malisho, wamekuwa hawathamini na kuzingatia kuwapeleka watoto shuleni.

Anasema huwaacha watoto wao wadogo ila kuendelea elimu ya msingi, akieleza kuwa mwezi Julai, Agosti, Septemba, Oktoba hadi Novemba ndicho kipindi ambacho makundi makubwa ya wananchi wafugaji na wakulima wa wilaya hiyo hukumbia na kuhamia katika mikoa hiyo.

Analitaja moja ya maeneo ambayo watoto wadogo wameendelea kukosa haki za kusoma kuwa ni kata ya Mwamanimba ambayo mwaka 2019 hadi Novemba 2020 kaya nyingi zimehama na kuyakimbila makazi yao ili kufuata malisho ya mifugo bila kuwahamisha watoto wao.

"Unaweza ukaona kata nzima yenye vijiji vitano kaya zaidi ya 12 zimehama na watoto wao wanaolazimika kuacha shule na kwenda katika mikoa mbalimbali kwa ajili ya kutafuta maeneo ya kilimo na malisho bila kujali wanafunzi wanaohama nao wanakosa kuendelea kupata elimu."

Anaongeza: "Na ukiangalia kwa wastani kila kaya moja ina watu kuanzia sita, na kati ya hao wanafunzi ni wanne, hivyo kuna zaidi ya watu 100 wamehama kwa mwaka huo wa 2019 na hao wameondoka na watoto ambao ni wanafunzi wa shule za msingi," anasema Manota.

Anaongeza kuwa moja ya haki ambazo hawazipati watoto wa kaya hizo zinazohama kila mwaka ni elimu, kwani wengi wao huwafanyisha watoto hao shughuli za kilimo na ufugaji kwenye maeneo ambayo wanahamia na kupuuza suala la kuendelea na masomo.

Shule ya Msingi Mabambasi iliyoko Kata ya Mwamanimba, ni moja ya shule ambazo huathirika kila mwaka na kuhama huko kwa wananchi, ambao idadi kubwa ya wanafunzi huondoka bila ya taarifa na watoroka bila ya taarifa na wengi ni wa kutoka darasa la kwanza hadi la nne, na chekechea.

Kila wanapoanza kuwafuatilia hupeva taarifa kuwa familia zao zimehama kusaka malisho ya mifugo katika mikoa mingine.

Christopher Mwalyambi ni Mwalimu Mkuu Msaidizi wa shule hiyo anasema kuwa wazazi na walezi wengi wakiambia kuhama huwatoi taarifa kwenye uongozi wa shule wala wa kijiji na kuwachukua watoto wao bila ya kufuata utaratibu.

"Tunajua kuhama siyo jambo baya, lakini kwa mwanafunzi kuna taratibu za uhamisho, hilo wao hawafanya wanawatorosha na wakienda huko hawawapeleki shule tena kwani wengi wao wanakwenda kuishi porini," anasema Mwalimu Mwalyambi.

Aidha, anataja takwimu za mwaka mwaka 2019 kuwa shule ilitarajia watoto 21 walioandaliwa kuwa wangeingia darasa la awali 2020 waanze darasa la kwanza, lakini saba kati ya hao hawajulikani walipo.

Anasema watoto hao wanatoka kwenye familia mbili, ambapo wamepata taarifa zao kuwa wazazi wao wamehama na kwenda mkoani Morogoro kutokana na hali ya ukame iliyokuwamo mwaka jana.

"Tunajua watoto hao hawandi kusoma tena, ndiyo mwisho wa elimu wanakosa haki yao ya msingi, tunajua wataendelea kupungua

maana familia nyingi zinahama hasa kipindi hiki cha kilimo na ukame," anasema.

Emmanuel Zakayo ni mwalimu wa darasa la kwanza shuleni hapo, anasema mtindo huo wa kuhama unaathiri maendeleo ya taaluma kishule, kwani baadhi ya wanafunzi wanaoachishwa masomo wamekuwa na uwezo mkubwa darasani.

"Jambo hili linatuvunja moyo wa kufundisha, wanafunzi wengine unakuta wana uwezo mkubwa na mzuri darasani, lakini wanapeleka uhamisoni na wazazi na walezi na hawapeleki shule tena," anasema Mwalimu Zakayo.

Baadhi ya wakazi wa mji wa Mwanhuji wanasema wilaya hiyo hapo awali ilikuwa na changamoto ya ufaulu wa wanafunzi katika mitihani ya taifa hadi kupeleka kuwa wilaya ya pili kutoka mkoani mara kwa mara lakini kwa sasa tatizo hilo limeisha na changamoto mpya iliyoibuka ni wazazi na walezi kuwakatisha masomo wanafunzi kisa kuhama na mifugo.

Reuben George mkazi wa Mwanhuji anasema serikali na wadai wa elimu waone namna ya kulitua tatizo hilo kwa kuwajengea hosteli na mabweni ambayo yatawatunza watoto wa wafugaji na wakulima na kubaki shule kuendelea na masomo hata walezi na wazazi wao wanapotaka kuhamia, anasema George.

